

точну інформацію, почуваються захищенішими від непередбачуваних витрат або затримок, що збільшує їхню зацікавленість у співпраці з такими компаніями.

Цифровізація сприяє впровадженню сталих практик і зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище. Використання технологій для контролю за споживанням ресурсів і мінімізації відходів дозволяє знизити витрати та підвищити екологічну відповідальність, що є важливим фактором для багатьох сучасних інвесторів [1]. Окрім того, застосування енергоефективних рішень, таких як розумні будівельні системи, сприяє підвищенню вартості об'єктів нерухомості в довгостроковій перспективі.

Цифрові рішення допомагають мінімізувати ризики, пов'язані з людським фактором. Автоматизація дозволяє уникнути багатьох помилок, характерних для ручної роботи, що зменшує ризики збоїв у будівельних процесах та підвищує загальну надійність проектів. Це забезпечує стабільність роботи, що також є позитивним сигналом для інвесторів.

Під час посилення процесу цифровізації будівельні компанії стикаються з низкою викликів, які можуть уповільнити або ускладнити адаптацію до нових технологій. Однією з головних проблем є високі витрати на впровадження цифрових рішень, адже закупівля програмного забезпечення, інноваційного обладнання, а також навчання персоналу вимагають значних фінансових ресурсів. У традиційній будівельній сфері працівники часто мають багаторічний досвід роботи із застарілими системами, і перехід до цифрових технологій сприймається як додаткове навантаження або виклик їхньому професіоналізму. Використання цифрових платформ і систем управління даними збільшує ризик витоку конфіденційної інформації, яка може стати ціллю кібератак.

Отже, узагальнююче можна зробити висновок, що цифровізація підвищує інвестиційну привабливість будівельних компаній, оскільки вона забезпечує прозорість, ефективність, сталий розвиток та зниження ризиків. Завдяки використанню сучасних технологій компанії можуть не лише оптимізувати свою діяльність, але й відповідати на високі вимоги інвесторів. У результаті такі компанії стають більш конкурентоспроможними, що відкриває їм доступ до додаткових фінансових ресурсів і дозволяє розширювати масштаби діяльності.

Література:

1. Oksana Krupa, Volodymyr Krupa, Iryna Dydiv, Olha Horpynchenko, Snizhana Kovalenko. Economic Consequences of the Impact of War on Labor Resources and Tourism in Terms of Ensuring Economic Security. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.7, July 2022 P.117-122
http://ijcsns.org/07_book/202207/20220715.pdf

Задорожня Л.М.

асистент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

РОЛЬ ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Міжнародна підтримка відіграла критично важливу роль у забезпеченні стійкості України під час війни, проте для тривалого відновлення та модернізації країни необхідні приватні інвестиції. Попри виклики, пов'язані з поточним конфліктом, зацікавленість інвесторів у розвитку України є значною, хоча масштабні вливання капіталу, ймовірно, стануть можливими після завершення війни. Для залучення приватного капіталу необхідно використовувати інноваційні підходи, зокрема інвестувати в менш ризиковані регіони та впроваджувати нові стратегії, для цього українським урядом платформа для аналізу військових ризиків в допомогу страховикам, інвесторам та урядам. Імпакт-інвестування

набуває популярності як інструмент для стійкого відновлення, що зумовлює потребу у глибшому вивченні його потенціалу для регіонів, постраждалих від війни в Україні.

Під імпакт-інвестування за версією Global Impact Investing Network прийнято розуміти напрям «інвестування, що здійснюється в компанії, організації чи фонді з метою створення вимірюваної суспільної чи екологічної користі та отримання фінансової віддачі»[1].

Імпакт-інвестування описується (і відрізняється від інших видів інвестицій) трьома основними принципами, такими як очікування фінансової прибутковості, намір вирішувати соціальні чи екологічні виклики та зобов'язання щодо вимірювання та звітування щодо передбачуваного соціального впливу та впливу на навколишнє середовище [2].

Інвестори, які бажають як грошових прибутків, так і значного соціального ефекту, можуть отримати вигоду від багатьох переваг імпакт-інвестування, зокрема узгоджені цінності, можливості зменшення ризику, здатність до інновацій та масштабованості, залучення найкращих талантів, стійкість на нестабільних ринках, позитивний імідж бренду.

Незважаючи на те, що інвестування впливу має величезні перспективи, воно також стикається з певними проблемами важкість вимірювання впливу, збалансування фінансового прибутку, очищення впливу, відсутність стандартизації, довгострокова перспектива, регуляторні та політичні бар'єри [3].

Імпакт-інвестування схильне до ризиків збільшення транзакційних витрат через складність взаємодії без посередників, нерозвинена інфраструктура, обмежена здатність ринку поглинати значні інвестиції є ключовою перешкодою, обмеження для співфінансування, проєкти з невизначеним впливом на суспільство можуть створювати інвестиційні «бульбашки», неправдива екологічна реклама підриває довіру інвесторів до ринку імпакт-інвестицій, присутні звичні фінансові та операційні ризики. Такий комплекс ризиків вимагає обережного підходу до планування та реалізації імпакт-інвестицій, особливо в країнах, що розвиваються, з метою досягнення як фінансової стабільності, так і соціально-економічної віддачі [2].

Розвиток імпакт-інвестування в сучасних умовах в Україні доцільно здійснювати в вирішенні питань соціального та екологічного характеру. Після обстрілів енергетичної системи України значних фінансових вливань потребує відновлювана енергетика та чисті технології (такі як сонячна, вітрова, гідро- та інші види чистої енергії), як альтернатива електроенергетиці. Інвестування у сонячну, вітрову, гідро- та інші види відновлюваної енергії допомагає знижувати залежність від викопного палива, зменшувати викиди парникових газів та сприяти зменшенню впливу зміни клімату [4].

Одним із найпривабливіших і реальних напрямів імпакт-інвестування в Україні є сільське господарство. Оскільки цей сектор визначено пріоритетним у Плані відновлення України на 2022–2032 роки, затвердженому на конференції в Лугано. Імпакт-інвесторів приваблюють можливості фінансування органічного та відновлювального землеробства, а також розвитку місцевих продовольчих систем, які сприяють впровадженню сталих та екологічних методів виробництва харчових продуктів [5].

Стимуляція імпакт-інвестуванням переходу до циркулярної економіка, яка стимулює мінімізацію відходів і максимізацію ефективності використання ресурсів. Інвестиції в інфраструктуру для переробки, а також у рішення з управління відходами, які підтримують повторне використання та переробку матеріалів, можуть допомогти зменшити забруднення навколишнього середовища й сприяти сталому виробництву та споживанню [4].

Імпакт-інвестиції можуть стимулювати вирішення проблем дефіциту води та санітарії шляхом підтримки проєктів, що забезпечують доступ до чистої води, сприяють раціональному управлінню водними ресурсами та вдосконалюють санітарну інфраструктуру в постраждалих регіонах[4].

Перспективною сферою залучення імпакт-інвестування є екологічна освіта та адвокація, тобто вважаються позитивним ініціативи, які збільшують обізнаність, сприяють екологічній освіті та підтримують політичні зміни, спрямовані на подолання екологічних викликів. Фінансування досліджень у сфері екології, освітніх ініціатив та адвокаційних

організацій може сприяти формуванню більш стійкого та екологічно відповідального суспільства [4].

Для залучення імпаکت-інвесторів в часи війни Уряд запровадив інвестиційні стимули для інвестиційних проєктів з сумою інвестицій від 12 млн. євро, а саме звільнення від податку на прибуток, від ПДВ та ввізного мита при імпорті нового обладнання та комплектуючих, від земельного податку або зниження ставки податку чи орендної плати за землю, від відшкодування втрат лісгосподарського виробництва, будівництво або його компенсація інженерно-транспортної інфраструктури, компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, отримання в оренду земельної ділянки державної або комунальної власності без проведення торгів.

Отже, імпакт-інвестиції можуть бути корисними у воєнній та повоєнній Україні, адже комплекс проблем величезний і потребує значних ресурсів. Імпакт-інвестиції можуть бути дієвими при відбудові міст та інших населених пунктів, відновленні соціальної інфраструктури та покращенні доступу до соціальних послуг.

Література:

1. Глобальна мережа імпакт-інвестування. URL: <https://thegiin.org/the-network>
2. Імпакт-інвестування – новітня фінансова стратегія URL: <https://promprylad.ua/ua/impact-investing-undp/>
3. The Rise of Impact Investing: How to Align Profits with Positive Social Change. URL: <https://zoetalentsolutions.com/rise-of-impact-investing/>
4. Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України: аналітичний звіт ПРООН та UkraineInvest. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/innovatsiyini-investytsiyi-dlya-vidnovlennya-ekonomiky-ukrayiny>
5. Сич О., Пасінович І., Мицишин І. Імпакт-інвестиції для повоєнної ревіталізації міст України. Галицький економічний вісник. 2023. Том 81. № 2. С 71-82.

Ксеніч М.О.

здобувач гр. МЕ-23М

Музиченко А.С.

докт. екон. наук., професор

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

В сучасних умовах господарювання суб'єкти економічної діяльності постійно зіштовхуються з фактом невизначеності та постійних ризиків, турбулентність середовища функціонування яких постійно посилюється в умовах глобалізації та цифровізації, що веде до збільшення обсягу таких ризиків. Досвід останніх років демонструє, що глобальні кризи можуть виникати та впливати на світову економічну систему, що суттєво збільшує рівень невизначеності та кількість ризиків для кожного економічного суб'єкта. Виявлення та оцінка ризиків в умовах постійних змін є складним і багатоступеневим процесом, що потребує залучення фахівців на всіх етапах діяльності підприємства. Проте спроби запобігання гіпотетичним загрозам у ситуаціях високої невизначеності не завжди дають бажаний результат. Якщо ризик перевищує допустимі межі, підприємство може опинитися в кризовій ситуації. Економічна криза на підприємстві являє собою тимчасовий процес, який може спричинити зупинку економічної діяльності загалом. Саме тому, кризові умови господарювання вимагають від суб'єктів економічної діяльності застосовувати нестандартні управлінські підходи та мобілізувати всі наявні ресурси, як матеріальні, так і кадрові з метою подолання криз, спричинених змінами зовнішнього середовища. Однак більшість підприємств намагаються уникати кризових ситуацій, зосереджуючи увагу на антикризовому